

สอนภาษาอังกฤษอย่างไร

นักเรียนจึงจะเก่ง ดี มีสุข

พรรณษา วงศ์กิดาการ*

การสอนภาษาอังกฤษไม่ใช่เรื่องยาก หากครูผู้สอนรู้จักที่จะบูรณาการแนวคิดวิธีการสอนเข้าด้วยกัน เทคนิคการสอนที่ผู้เขียนใช้มีหลายวิธีและทุกเทคนิคการสอนให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะศูนย์กลางของการเรียน การสอน หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ”

ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้เขียนได้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นสร้าง และสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล ผู้เขียนได้จัดประสบการณ์ โดยยึดหลักดังต่อไปนี้

1 นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

2. นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. นักเรียนได้ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง ผู้เขียนพยายามจัดการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่าการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ นักเรียนจดจำ และสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี

*อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเดชะปัตตนิยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

4. เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงานมิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

5. เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และสามารถนำความรู้ในห้องเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learner Independence) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง และยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เขียนจึงได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Material) จำนวน 8 ชุด ตามหัวข้อหลัก (Theme) ที่สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในห้องเรียน นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามขีดความสามารถ ไม่ต้องกังวลกับคนอื่น หรือกับความช้าเร็วในการเรียน นักเรียนเพลิดเพลินกับกิจกรรมที่หลากหลายที่มีอยู่ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุด กิจกรรมที่หลากหลายช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และการที่นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาตามศักยภาพของตน ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองให้สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เขียนได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียน พร้อมกับ “มือซ้ายถือหนังสือ มือขวาถือชอล์ก” มาเป็น

1. ผู้จัดการ (Manager) กำหนดบทบาทให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนในการทำกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบของนักเรียนทุกคน

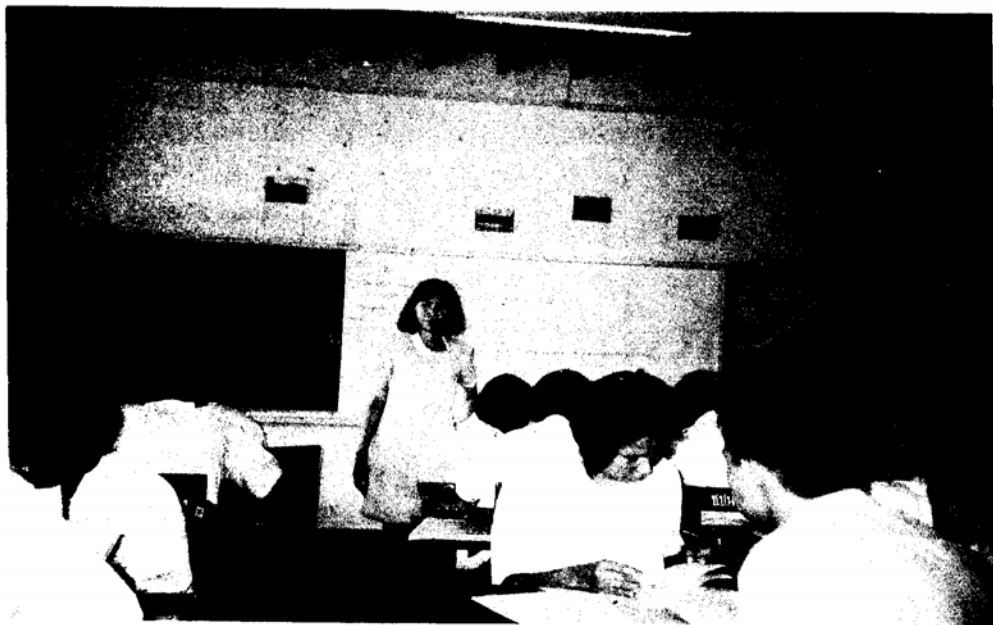
2. ผู้ร่วมทำกิจกรรม (An active participant) เข้าร่วมทำกิจกรรมโดยให้ความคิดและความเห็นหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัว ช่วยนักเรียนขณะทำกิจกรรม

3. ผู้ช่วยเหลือและแหล่งวิทยาการ (Helper and resource) คอยให้คำตอบเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการ เช่น คำศัพท์หรือไวยากรณ์ การให้ข้อมูลหรือความรู้ในขณะที่นักเรียนต้องการนั้นจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and encourager) ช่วยสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์หรือให้คำแนะนำที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

5. ผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) คอยตรวจสอบงานที่นักเรียนผลิตขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความถูกต้องของคำศัพท์ ไวยากรณ์ การแก้คำผิดอาจทำได้ทั้งก่อนกิจกรรมหรือบางกิจกรรมอาจจะแก้ทีหลัง

จากบทบาทดังกล่าว ทำให้ช่องว่างระหว่างผู้เขียนในฐานะผู้สอนและนักเรียนแคบลง นักเรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนมากขึ้น

ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความเชื่อว่า “คนเราเรียนรู้ได้หากมีประสบการณ์” การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและผลผลิตที่เกิดจากความสามารถของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เขียนได้ใช้วิธีการประเมินผลที่ผสมผสานกันระหว่าง การใช้ข้อสอบและการประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

ในการประเมินผลจากแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน ได้ประเมินผลงานของนักเรียนจากทักษะ ฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และทักษะเขียน สำหรับทักษะพูดนักเรียนได้มีการเลือกบทสนทนาและอัดเสียงบทสนทนาเป็นคู่มือในแถบบันทึกเสียง ก่อนที่นักเรียนจะส่งแฟ้มสะสมผลงาน นักเรียนได้มีการประเมินตนเอง ให้เพื่อนและผู้ปกครองประเมินผลงาน ผู้เขียนในฐานะผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลคนสุดท้าย

การประเมินผลที่ผสมผสานกันระหว่างการใช้ข้อสอบและแฟ้มสะสมผลงาน ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เพราะการประเมินผลจากสภาพจริง เป็นการประเมินผลความสามารถทางบวก เป็นการประเมินที่พัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนต้องมีโอกาสฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียนให้ได้มากที่สุด ยิ่งฝึกมาก ความชำนาญย่อมมีมากขึ้นตามลำดับ ประการสำคัญครูผู้สอนต้องไม่แยกการสอบอ่านหรือเขียนออกจากกัน หรือต้องไม่แยกการสอนฟัง พูดออกจากกัน การสอนภาษาอังกฤษทุกคาบต้องเป็นไปในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ประการสุดท้ายการสอนภาษาอังกฤษที่ได้ผลจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียน เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข
